નવા પાઠચપુસ્તકના અભ્યાસક્રમ આધારિત દરેક વિભાગની સમજૂતી સાથેનું જવાબી સ્ટડી મટીરિઅલ…

સ્ટરી મરીરિઅલ અલં~~ક~~ાર

પ્રથમ સત્ર / દ્વિતીય સત્ર

6

Mankar

NEP: 2020 NEP: 2020

ઘોરણ

R

Best eference Material

ગુજરાતી

દ્વિભાષી પુસ્તક

અંગ્રેજી

અનુક્રમણિકા

ક્રમ	เยระห		🛛 પેજ નં.
1	સંખ્યા પરિચય	[Knowing Our Numbers] નોઇંગ અવર નંબર્સ	4
2	પૂર્ણ સંખ્યાઓ	[Whole Number] હૉલ નંબર્સ	20
3	સંખ્યા સાથે રમત	[Playing With Numbers] પ્લેચિંગ વિથ નંબર્સ	29
4	ભૂમિતિના પાચાના ખ્યાલો	[Basic Geometrical Ideas] બેઝિક જોમેટ્રીકલ આઇડિયાસ	42
5	પાચાના આકારોની સમજૂતી	[Understanding Elementary Shapes] અન્ડ૨સ્ટેન્ડિંગ એલિમેન્ટ્રી શેપ્સ	51
6	પૂર્ણાંક સંખ્યાઓ	[Integers] ઇન્ટિજર્સ	63
*	નમૂનારૂપ આદર્શ પ્રશ્નપત્ર - 1	[Example Question Paper-1] એક્ઝામ્પલ ક્વૅશ્ચન પેપર–1	74
7	અપૂર્ણા ~~ંક~~ સંખ્યાઓ	[Fractions] ફેક્શાન્સ	86
8	દશાંશ સંખ્યાઓ	[Decimals] ડેસિમલ્સ	90
9	માહિતીનું નિચમન	[Data Handling] ડેટા હેન્ડલિંગ	98
10	้มเนฮ	[Measurement] મેઝ૨મેન્ટ	107
11	બીજગણિત	[Algebra] એલજીબ્રા	116
12	ગુણોત્તર અને પ્રમાણ	[Ratio and Proportion] રેશિયો એન્ડ પ્રપોર્શન	122
*	સંમિતિ	[Symmetry] સિમેટ્રી	129
*	પ્રાચોગિક ભૂમિત <u>િ</u>	[Practical Geometry] પ્રેક્ટિકલ જોમેટ્રી	133
*	નમૂનારૂપ આદર્શ પ્રશ્નપત્ર - 2	[Example Question Paper-2] એક્ઝામ્પલ ક્વૅશ્ચન પેપ૨-1	140

NCERT મુજબ નવા અભ્યાસક્રમ આધારિત

રીલંકાર ગણિત ગ્રાફપોથી ધોરણ 6 - 7 - 8

[Reformatted Edition]

Alankar

29

પૂર્ણ સંખ્યાઓ

Whole Numbers (હોલ નંબર્સ)

ચાલો, નવું શીખીએ :

- 1, 2, 3, 4.... પ્રાકૃતિક સંખ્યા છે. તેને ગણતરીની સંખ્યા પણ કહે છે.
- પ્રાકૃતિક સંખ્યામાં 1 ઉમેરવાથી તરત પછીની સંખ્યા મળે છે.
- પ્રાકૃતિક સંખ્યામાંથી 1 બાદ કરવાથી તરત પહેલાની સંખ્યા મળે છે.
- પ્રાકૃતિક સંખ્યા અને શૂન્ય મળીને પૂર્ણ સંખ્યા બને છે.

પ્રયત્ન કરીએ... 1

પ્રાકૃતિક સંખ્યા અને પૂર્ણ સંખ્યા

- 1. નીચેની સંખ્યાની તરત પાછળની સંખ્યા (after number) લખો.
- 2. નીચેની સંખ્યાની તરત આગળની (previous) અને તરત પાછળની સંખ્યા લખો.
  - (1) **22999** 23,000 **23001** (2) **607088** 6,07,089 **607090**
  - (3)
     999
     1,000
     1001
     (4)
     1099999
     1,10,000
     110001

3. નીચેના પ્રશ્નોના એક જ શબ્દ (word)માં જવાબ આપો.

- (1) સૌથી નાની પ્રાકૃતિક સંખ્યા (natural number) કઈ છે ?_____1
- (2) કઈ પ્રાકૃતિક સંખ્યાની તરત આગળની સંખ્યા નથી ? _____1
- (3) સૌથી નાની પૂર્શ સંખ્યા (smallest whole number) કઈ છે ? -0

ચાલો, નવું શીખીએ :

સંખ્યારેખા

- સંખ્યારેખા (number line) પર શૂન્યથી જમણી બાજુએ ધન સંખ્યા દર્શાવવામાં આવે છે.
- સંખ્યારેખા પર જેમ-જેમ જમશી બાજુએ જઈએ તેમ તેમ મોટી સંખ્યા મળે છે.
- સંખ્યારેખાની મદદથી સરવાળા (addition) કરવા :
- જો ધનપૂર્ણાંક ઉમેરવો હોય, તો તે પૂર્ણાંક જેટલા એકમ અંતર જમણી બાજુ (right side)ખસવું પડે.
- સંખ્યારેખાની મદદથી બાદબાકી (substraction) કરવા :
- જો ધનપૂર્ણાંક બાદ કરવો હોય તો તે પૂર્ણાંક જેટલા એકમ અંતર ડાબી બાજુ (left side) ખસવું પડે.

અલંકાર સ્ટડી મટીરિઅલ, ધોરણ - 6, ગણિત

20

અલંકાર સ્ટડી મટીરિઅલ, ધોરણ - 6, ગણિત

(2) 8 -

2.

સંખ્યારેખાની મદદથી નીચેની બાદબાકી (substraction) કરો.
(1) 5 - 2 5 માંથી 2 બાદ કરવા 5 થી ડાબી બાજુ 2 એકમ જતાં
$$-1$$
 0 1 2 3 4 5 6 7 8 9
∴ 5 - 2 = 3

$$\therefore 8 - 3 = 5$$

સંખ્યારેખાની મદદથી નીચેના સરવાળા (addition ادى د 1.

સંખ્યારેખાની મદદથી સરવાળા-બાદબાકી

સંખ્યારેખાની મદદથી નીચેના ગુણાકાર (multiplication) કરો. 3.

22 અલંકાર સ્ટડી મટીરિઅલ, ધોરણ - 6, ગણિત

દરેક એકમની સમજૂતી અને મૂલ્યાંકનલક્ષી પ્રવૃત્તિઓનું સંપૂર્ણ માર્ગદર્શન

<mark>રીલંકાર</mark> સ્ટડી મટીરિઅલ

ધોરણ 2 થી 8 (બધા જ વિષયો)

વર્ગખંડમાં જવાબો લખવા–લખાવવા, હવે સમચ બગાડવાની જરૂર નથી.

સ્ટડી મટીરિઅલ અવશ્ચ વસાવો.

-27

-30

પ્રથમ સત્ર

દ્વિતીય સત્ર

Alankar

- P.T.C., D.EL.Ed. અને B.Ed. ની પદ્ધતિથી તૈયાર કરેલું મટીરિઅલ.
- દરેક વિષયના દરેક એકમમાં સરળ શરૂઆતથી લઈ વિસ્તૃત પ્રશ્નો-જવાબો એક જ પુસ્તકમાં.
- દરેક એકમના અભ્યાસ-સ્વાધ્યાયના તમામ પ્રશ્નોના જવાબ.
- વ્યાકરણ અને નિબંધોનો સમાવેશ.
- પ્રચોગપોથી અને નકશાપૂર્તિના જવાબો.
- પુનરાવર્તનલક્ષી કસોટીઓ અને આદર્શ પ્રશ્નપત્ર.
- ગુણવત્તાચુક્ત કાગળ ક્વૉલિટી અને આકર્ષક પ્રિન્ટિંગ.

કુરિચર દ્વારા બુકસ ઓર્ડર કરવા માટે સંપર્ક નં. : 9558047575 / 9726437575